

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/dodatki-historyczne-do/77467,80-rocznica-wybuchu-II-wojny-swiatowej-Kuryer-Kielecki-17-wrzesnia-2019-PDF.html>
28.02.2026, 12:16

80. rocznica wybuchu II wojny światowej. Kurier Kielecki, 17 września 2019 [PDF]

Historyczny dodatek prasowy poświęcony wojnie obronnej 1939 r. na Kielecczyźnie

17.09.2019

W numerze

- dr Dorota Koczwańska-Kalita, *80. rocznica wybuchu II wojny światowej*
- Wojciech Kamoda, *Luftwaffe nad Końskimi 3 września 1939 r.*
- Marek Pietruszka, *Radomskie skrzydła. Historia powstania lotniska i jego losy we wrześniu 1939 r. w relacjach świadków*
- Marek Jończyk, *Pułkownik Kazimierz Glabisz – dowódca Grupy Kielce*
- Zapowiedź wystawy „Ukradzione dzieciństwo”
- Marek Wójcicki, *Harcerskie Pogotowie Wojenne w Ostrowcu Świętokrzyskim*
- Karolina Trzeskowska-Kubasik, *Walki w Stopnicy we wrześniu 1939 r.*
- Tomasz Trepka i Michał Zawisza, *W obronie miasta i fabryki*
- Tomasz Domański, *Einsatzgruppen na Kielecczyźnie we wrześniu 1939 r.*

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kuryer Kielecki
wydają:

www.echodnia.eu

KIELECKI OCHOTNICZY
SZWADRON KAWALERII
im. 13 Pułku Ułanów
Wileńskich

www.trzynastacy.pl

Kuryer Kielecki

specjalna gazeta okolicznościowa

Kuryer Kielecki wydają „Echo Dnia” i Kielecki Ochotniczy Szwadron Kawalerii im. 13 Pułku Ułanów Wileńskich

NR 5 (47)

Wtorek, 17 września 2019

Projekt
„Kuryera
Kieleckiego”
zrealizowano
przy wsparciu
finansowym
Instytutu
Pamięci
Narodowej

80. ROCZNICA WYBUCHU II WOJNY ŚWIATOWEJ

Mineło 80 lat od chwili, kiedy Polska znalazła się w kleszczach dwóch totalitaryzmów: niemieckiego nazizmu i sowieckiego komunizmu. Wydawać by się mogło, że ta rocznica związana z tak odległą datą pozwala nam na spokojną zadumę, oddanie czci i hołdu tym, którzy walczyli, polegli, zostali pomordowani jako naród bestialsko doświadczony przez najeźdźców.

Terazniejszość stawia przed nami jednak poważne zobowiązanie wobec pokolenia, które stanęło do walki. Pamiętać, przywracać pamięć, ale także dbać o prawdę o tamtych tragicznych wydarzeniach. W PRL prawda była zakłamywana, a dzisiaj obserwujemy z roku na rok pogłębiające się zjawisko jej relatywizacji.

Adolf Hitler stając do walki z Polską, w sierpniu 1939 r. mówił do swoich oficerów: „zniszczenie Polski jest naszym pierwszym zadaniem. Celem nie jest dotarcie do jakiegś oznaczonej linii, lecz zniszczenie żywej siły. [...] Podam dla celów propagandowych jakąś przyczynę wybuchu wojny, mniejsza z tym czy będzie wiarygodna czy nie. Zwycięzcy nikt nie pyta czy powiedział prawdę, czy też nie. W sprawach związanych z rozpoczęciem wojny nie decyduje prawo, lecz zwycięstwo. Bądźcie bez litości, bądźcie brutalni. [...] Prawo jest po stronie silniejszego [...] Nasza przewaga techniczna załamie nerwowo Polaków. [...] Wojna ma być wojną wyniszczenia”.

Polacy stanęli do walki. Byli pierwsi, którzy przeciwstawili się za-

równy armii Hitlera, jak i Stalina. Na Kielecczyźnie rozegrały się bitwy, które choć nie były decydujące w wymiarze strategicznym, miały znaczenie dla całej kampanii wrześniowej. Walki nad rzeką Nidą, krwawe bitwy pod Broniną, Ilżą, Kąkietanowem, w rejonie Kiel, Krasnej, Zagłaniska, Dąbrowy czy Końskich to przykłady bezgranicznego poświęcenia i umiejętności polskich żołnierzy i ich dowódców.

Jeszcze podczas trwania kampanii wrześniowej tutaj zawiązała się pierwsza struktura konspiracyjna Organizacja Orła Białego, tutaj z wielką determinacją na przełomie 1939/1940 r. walczył mjr Henryk Dobrzański „Hubal”, tutaj podczas niemieckiej okupacji działało jedno z największych zgrupowań partyzanckich Armii Krajowej por. Jana Piwnika „Ponurego”, tutaj walczył oddział ppor. Mariana Sołtyśiaka „Barabasza”, tu wreszcie działała organizacja „Odwet” i oddział partyzancki „Jędrusie”. Wiele jest przykładów bohaterstwa. Za nie Polacy zapłacili ogromną cenę: pacyfikacje, deportacje, wywózki, rozstrzelania. Na samej Kielecczyźnie we wrześniu zbombardowano i spalono ok. 90 wsi i 17 miast.

II wojna światowa pochłonęła 60 milionów (według innych danych nawet blisko 80 milionów) istnień ludzkich. 6 milionów obywateli II Rzeczypospolitej. Oni nie zaświadczyli jak było. Ten obowiązek spoczywa na nas i na pokoleniach, które przyjdą po nas.

dr Dorota Koczwańska-Kałita
naczelnik Delegatury IPN w Kielcach

Widok na przednie stanowisko strzeleckie w samolocie typu Heinkel 111. Takie maszyny bombardowały Kielecczyznę we wrześniu 1939 roku. (zbiory Wojciecha Kamody).

Pliki do pobrania

[Kuryer Kielecki. 80. rocznica wybuchu II wojny światowej \(pdf, 4.79 MB\)](#)